

Szabad ötleteim napi jegyzéke XXI. Útiélmény-beszámoló a külső és belső poklok földjéről

Arany János

HÍD-AVATÁS

Szólt a fiú: "Kettő, vagy semmi!"
És kártya perdül, kártya mén;
Bedobta... késő visszavenni:
Ez az utolsó tétemény:
"Egy fiatal élet-remény."

A kártya nem "fest", - a fiúnak
Vérgyöngy izzad ki homlokán.
Tét elveszett!... ő vándorútnak
- Most már remény nélkül, magán --
Indúl a késő éjszakán.

Előtte a folyam, az új hid,
Még rajta zászlók lengenek:
Ma szentelé föl a komoly hit,
S vidám zenével körmenet:
Nyeré "Szűz-Szent-Margit" nevet.

Halad középig, hova záros
Kapcsát ereszték mesteri;

Éjfél is a négy parti város
Tornyában sorra elveri; -
Lenn, csillagok száz-ezeri.

S amint az óra, csengve, bongva,
Ki vékonyan üt, ki vastagon,
S ő néz a visszás csillagokba:
Kél egy-egy árnyék a habon:
Ősz, gyermek, ifju, hajadon.

Elébb csak a fej nő ki állig,
S körülforog kíváncsian;
Majd az egész termet kiválik
S ujjonganak mindannyian:
"Uj hid! avatni mind! vigan."

"Jerünk!... ki kezdje? a galamb-pár!"
Fehérben ifju és leány
Ölelkezik s a hídon van már:
"Egymásé a halál után!"
S buknak, - mint egykor igazán.

Taps várja. - "Most a millióson
Van a sor: bátran, öregem!" -
"Ha megszökött minden adósom:
Igy szökni tisztesebb nekem!"
S elsímul a víz tükre lenn.

Hivatlanul is jönnek aztán
A harmadik, a negyedik:
"Én a quaternót elszalasztám!"
"Én a becsületet, - pedig
Viseltem négy évtizedig."

S kört körre hány a barna hullám,
Amint letűnnek, itt vagy ott.
Jön egy fiú: "Én most tanulám
Az elsőt; pénzem elfogyott:
Nem adtak: ugrom hát nagyot!"

Egy tisztas agg, fehér szakállal,
Lassan a hídra vánszorog:
"Hordozta ez, míg birta vállal,
A létet: mégis nyomorog! -
Fogadd be, nyílt örvény-torok!

Unalmas arc, félig kifestve -
Egy úri nő lomhán kikel:
"Ah, kínos élet: reggel, estve
Öltözni és vetkezni kell!"
Ezt is hullámok nyelik el.

Nagy zajjal egy dúlt férfi váza
Csörtet fel és vigyorgva mond:
"Enyém a hadvezéri pálca,
Mely megveré Napleont!"
A többi sugdos: "a bolond!..."

Szurtos fiú ennek nyakába
Hátul röhögve ott terem
S ketten repülnek a Dunába:
"Lábszijjra várt a mesterem:
No, várjon, míg megkérlelem!"

"Én dús vagyok" kiált egy másik
S élvezni többé nem tudom! -"
"Én hű valék a kézfogásig
S elvette Alfréd a hugom!"
Eltűnnek mind, a járt uton.

"Párbajban ezt én így fogadtam:
Menj hát elül, sötét golyó!" --
"Én a szemérmet félrehagytam,
És íme, az lőn bosszuló:
Most vőlegényem a folyó. -"

Igy, s már nem egyenkint, - seregben,
Cikázva, némán ugranak,
Mint röpke hal a tengerekben;
Vagy mint csoportos madarak
Föl-fölreppenve, szállanak.

Órjas szemekben hull e zápor,
Lenn táncol órjas buborék;
Félkörben az öngyilkos tábor
Zúg fel s le, mint malomkerék;
A Duna győzi s adja még.

Néz a fiú... nem látja többé,
Elméje bódult, szeme vak;
De, amint sűrűbbé, sűrűbbé
Nő a veszélyes forgatag:

Megérzi sodrát, hogy ragad.

S nincs ellenállás e viharak, -
Széttörni e varázsgyűrűt
Nincsen hatalma földi karnak. -
Mire az óra egyet üt:
Üres a híd, - csend mindenütt.

(1877 aug. 22)

Az országban csak kétféle ember él:
A korszellem által vezérelt uniformizáltak
És az öncélú különködők, a csodabogarak...

*

Mielőtt évtizedes kemény készület előtt
A balett-táncos rövid ideig a csúcson lehetne,
Kettétörik lábát és pályafutását.
Más protekciós túlsúlyos tramplik ott vannak,
De felgördül a függöny, vége a protekciónak,
Ráadásul mázsás balerinát kellene emelgetnie...

*

Törpék az óriások országában -
A bútorok, a járművek, az evőeszközök mérete
Enyhén szólva nem rájuk van szabva -
Mintha a kisgyerek az apja ruhájában, cipőjében járna...

*

Nagyon rendes emberek élnek itt,
Minden elvárásnak szeretnének megfelelni,
Míg úgy nem járnak mint az öreg, a gyerek és a számár,
Akik mindig újabb, az előzőt ütő megszólásra hallgatva
Bedobták egyetlen állatbarátjukat a mélyvizű folyóba...

*

Csak magadat hallod vissza,
Mert mindenkit elüldöztél magad mellől,
Vagy senki nem mer megszólalni,
Vagy csak a te nézeteidet szajkózza -
S te a visszhangot párbeszédnek veszed...

*

Belenézel a nyugodt víztükörbe,
Ott meglátod a saját arcod képmását,
Amibe beleszeretsz, belebódulsz,
És egyesülni akarván vele a vízbe veszel...

*

A lehangosabbnak adnak igazat,
Az rögtön önjelölteti magát népboldogító vezérnek,
Ami után csak az számíthat rangra, előléptetésre,
Aki a leginkább hasonlít a bálványozott zarnokra.

*

Itt a katonát szabják a ruhához
És az embereket az ágyhoz -
Prokrasztész foglalkozik ezzel,
Ő nyújtja ki a rövideket,
Vagy vagdossa le a kiálló részeket

*

Nem sanyargatják a meghódított népet,
Mert így esetleg növelnék ellenállóképességét,
Inkább kényeztetik, kielégítik minden kívánságát,
S így puhánnyá, anyámasszony katonákká válnak

*

Előbb csak beetetnek,
Majd ha megkedvelted az ingyenkaját,
S már megszoktad, hogy a szádba repül a sült hal,
Akkor beakasztják a horgot a szádba, és rab leszel...

*

A partravetett halakat cirógatják,
Ezért hálát vagy hálapénzt várnak-követelnek,
Vigasz-szavanként ketyeg, sőt pörög a „taxióra”,
Csak valahogy az az egy nem jut senkinek az eszébe,
Hogy a szerencsétlent visszategye a vízbe lubickolni

*

Mindenkinek tele van a padlása,
No nem sonkával, kolbásszal, szalonnával,
De csodaszép ígéretekkel, amikért naponta hálát is ad

*

Az emberek nem hollók,
Ők kivájják egymás szemét is,
Hagyják, hogy a róka kiénekelje szájukból a sajtot,
Majd utána nekigyürkőznek maguk alatt vágni a fát

*

Rengeteg az önkéntes segítő,
Aki átvisz az úton, ha belepusztulsz is,
Aki Mekk mesterként szétszereli a lakásod,
Aki fogadatlan prókátorként rosszul védi ügyed,
S ha netán tiltakozol, akkor gondnokság alá vesznek

*

Mindenki imádkozik is és dolgozik is,
Csak éppen azért imádkozik, amiért ténykedni kéne,
És azon munkálkodik, ami csak ingyen kegyelemből van.

*

A hipermarketben bűnbocsánat is kapható,
Minél többet rabol valaki, s annál több a pénze,
Annál kisebb teher neki kifizetnie a váltságdíjat,
S biztosítania a legjobb helyet a Mennyországban

*

Ha a feleségednek bókolsz,
Feljelenthet szexuális zaklatásért,
Ha a gyerek fenekére csapsz, eldádázod,
Feljelenthet könnyű testi sértésért, megalázásért...

*

Azok vennék ki a szemedből a szálkát,
Akik nem látnak jó, mivel az övében gerenda van.

*

Az ellenség fogorvosához mész kezelésre,
Aki nemcsak - fölöslegesen - alaposan megkínoz,
A legutolsó fityinget is kiveszi még a bőröd alól is,
De fogatlan oroszlánná, méregfog nélküli kígyóvá tesz.

*

Beletörődnek a férfiak,
Hogy mindig van náluk egy kicsit jobb,
Hogy ők örök másodikak minden viadalban -
Így állnak ki az élethalál-harcra gladiátorkodni is.

*

Az emberek a családtagjaikkal gyanakvóak,
Minden hazaérkezőt átmotoznak és jelszót kérnek,
De ha elmennek hazulról, a lábtörlő alá teszik a kulcsot,
S vadidegen szeme láttára veszik ki a párnából a pénzt.